

Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2025 - 222

Doknr.
969325

Dato
17-02-2025

Folketingets Socialudvalg har d. 13. januar 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 322 (alm. del) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Spørgsmål nr. 322:

"Vil ministeren redegøre for, om en fraskilt forælder kan blokere for, at den anden forælder får lavet et pas til børnene, eller at et barn bliver opereret? Vil ministeren samtidig redegøre for, hvor er forælder henvender sig for at få disse ting gennemført, når man er i den situation?"

Svar:

Jeg kan oplyse, at en forældremyndighedsindehaver skal drage omsorg for barnet og kan træffe afgørelse om barnets personlige forhold ud fra dets interesse og behov. Det følger videre af forældreansvarslovens § 3, stk. 1, 1. pkt., at forældre skal være enige om væsentlige beslutninger om barnets forhold, hvis de har fælles forældremyndighed. Såfremt en forælder har den fulde forældremyndighed over barnet, betyder det, at denne forælder kan træffe væsentlige beslutninger om barnet alene.

Det er ikke anført i loven, hvilke beslutninger der er "væsentlige". Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til bestemmelsen, at der er visse forhold, der må betragtes som værende så indgribende for barnet, at begge forældre skal være enige herom. Der er således også i bemærkningerne anført eksempler på væsentlige beslutninger, eksempelvis flytning til udlandet, barnets religion og skolevalg.

Fastlæggelsen af, hvornår en beslutning har en karakter, der gør det nødvendigt med samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere sker imidlertid på de enkelte fagområder og i reguleringen heraf.

Jeg har derfor til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der som ressortministerium på sundhedsområdet har oplyst følgende:

"Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan oplyse, at for en patient, der ikke selv kan varetage sine interesser, herunder hvis den pågældende er under 15 år, indtræder den eller de personer, som efter lovgivningen er bemyndiget hertil, i patientens rettigheder efter loven, i det omfang det er nødvendigt for at varetage patientens interesser i den pågældende situation, jf.

sundhedslovens § 14. Det omfatter den mindreåriges forældremyndighedsindehavere.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af sundhedsloven, hvornår behandling kræver samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere. Sundhedslovens regler fortolkes derfor i lyset af reglerne i forældreansvarsloven, som indeholder regler om forældre-myndighedsindehavernes beslutninger vedr. barnets forhold.

Hvis der skal tages væsentlige beslutninger om barnets personlige forhold, kræves der enighed mellem forældrene, hvis de har fælles forældremyndighed. Det følger af forældreansvarslovens § 3, stk. 1, 1. pkt.

Det følger af praksis fra Styrelsen for Patientklager og Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn, at begge forældremyndighedsindehavere skal give samtykke til en operation af et barn under 15 år. Det skyldes, at operationer er irreversible og kan være forbundet med risiko og alvorlige komplikationer. Visse meget små indgreb kræver dog ikke samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere.

Det betyder, at der kan forekomme situationer, hvor et fraskilt forældrepar med delt forældremyndighed er uenige om beslutningen om barnets behandling, f.eks. en operation, med den konsekvens at behandling ikke kan indledes.”

For så vidt angår den del af spørgsmålet, der vedrører udstedelse af pas, har jeg har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Justitsministeriet, der har oplyst følgende:

”Justitsministeriet kan oplyse, at reglerne om udstedelse af pas til danske statsborgere reguleres af lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017 om pas til danske statsborgere m.v. med senere ændringer (pasloven). Det fremgår af § 1, stk. 2, at justitsministeren fastsætter de nærmere regler for udstedelse af pas til danske statsborgere, der opholder sig her i landet.

De nærmere regler for pasudstedelse er fastsat i bekendtgørelse nr. 2693 af 28. december 2021 om pas m.v. med senere ændringer (pasbekendtgørelsen).

Betingelserne for udstedelse af pas til personer under 18 år fremgår af pasbekendtgørelsens kapitel 4. Det fremgår i den forbindelse af § 19, stk. 1, at hvis pasansøgeren er under 18 år og ugift, skal forældremyndighedens indehaver eller indehavere i forbindelse med pasansøgning ved underskrift meddele samtykke til pasudstedelsen.

Hvis barnet er undergivet fælles forældremyndighed, er samtykke fra den ene forældremyndighedsindehaver dog tilstrækkeligt, hvis den anden ved fravær, sygdom eller andre særlige grunde er forhindret i at samtykke, jf. § 19, stk. 2.

Hvis det ikke er muligt at opnå samtykke efter stk. 1-2, og ansøgeren opretholder sin ansøgning, sender kommunalbestyrelsen ansøgningen til politiet (Politiets Administrative Center ved Midt- og Vestjyllands Politi), der træffer afgørelse i sagen, jf. § 19, stk. 3.

Politiet kan i medfør af § 19, stk. 4, tillade, at pas udstedes uden samtykke efter stk. 1-2, når ganske særlige omstændigheder taler for pasudstedelsen. Hvis barnet opholder sig i udlandet, kan politiet under de samme betingelser tillade udstedelse af pas til det pågældende barn, jf. sidste pkt.”

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister